

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Методичні рекомендації
з проходження
Виробничої (педагогічної з англійської мови та зарубіжної літератури)
практики

ОПП: Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова і зарубіжна література)

Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Рік навчання: 4

Мова навчання: українська / англійська

Факультет іноземних мов

Розглянуто та рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» протокол № 11 від «27» лютого 2025 р.

Рецензенти:

Ягоднікова В. В. - доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та інноваційної діяльності, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Буздуган О. А. - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри германських і східних мов та методики їх навчання Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Фогель Т. М. Методичні рекомендації з проходження виробничої (педагогічної з англійської мови та зарубіжної літератури) практики. Одеса : Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2025. 75 с.

У методичних рекомендаціях проходження виробничої (педагогічної з англійської мови та зарубіжної літератури) практики висвітленні етапи організації та проведення практики в закладах загальної середньої освіти, зміст практики, індивідуальні завдання, рекомендації щодо оформлення звітної документації та критерії оцінювання результатів практики.

Методичні рекомендації включають перелік питань та документів, що повинен опанувати студент під час проходження виробничої практики; порядок складання, оформлення і захисту звітної документації.

Методичні рекомендації можуть бути використані здобувачами вищої освіти спеціальностей 014 Середня освіта (Українська мова і література), а також викладачами закладів вищої освіти.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Мета, завдання практики та очікуванні результати	5
2. Організація проведення практики	9
3. Зміст практики	13
4. Звітна документація	19
5. Форми і методи контролю	20
6. Розподіл балів за видами діяльності здобувачів вищої освіти	21
7. Критерії оцінювання результатів	22
8. Підведення підсумків	36
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА	36
ДОДАТКИ	39

ВСТУП

Виробнича (з англійської мови та зарубіжної літератури) практика є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова і зарубіжна література) 014 Середня освіта (Українська мова і література) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Виробнича (з англійської мови та зарубіжної літератури) практика є невід'ємною складовою підготовки майбутніх учителів іноземної мови та зарубіжної літератури. Зміст даного виду практики направлений на поглиблення та закріплення теоретичних знань з іноземної мови та зарубіжної літератури та методичних підходів щодо застосування цих знань у практичній діяльності вчителя іноземної мови. Практична підготовка є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми, дозволяє бакалавру практично спробувати свої сили в обраній сфері діяльності, навчитися застосовувати у професійній діяльності знання, отримані під час навчальних занять.

Програма виробничої (з англійської мови та зарубіжної літератури) практики розроблена відповідно до фахових компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою. Вона є основним документом для здобувачів вищої освіти, керівників від закладу вищої освіти та керівників від бази практики. Цим документом регулюється порядок і принципи проведення виробничої (з англійської мови та зарубіжної літератури) практики. За навчальним планом виробнича (з англійської мови та зарубіжної літератури) практика передбачена у 8-му семестрі (4 рік навчання, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти). Тривалість практики становить 6 тижнів (8 кредитів).

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета виробничої (з англійської мови та зарубіжної літератури) практики – оволодіння майбутніми педагогами формами, засобами, технологіями організації професійної діяльності, освітньої та виховної роботи в закладах загальної середньої освіти; розвиток у здобувачів вищої освіти умінь здійснювати навчання іноземної мови на базі сформованої у них іншомовної компетентності, знань з основ педагогіки, психології та методики навчання іноземної мови; виховання у здобувачів вищої освіти потреби систематично поновлювати свої знання і творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Провідними завданнями *виробничої (з англійської мови та зарубіжної літератури) практики* є: поглиблення і розширення у здобувачів вищої освіти знань щодо організації освітньої та виховної роботи на уроках іноземної (англійської) мови в основній школі, розвиток аналітичних та рефлексивних умінь майбутніх педагогів, удосконалення вмінь здійснювати виховну роботу з учнями основної школи засобами іноземної (англійської) мови.

Одним із засобів успішної підготовки здобувачів вищої освіти до роботи в закладах освіти різних типів є практика, яка дозволяє закріпити і поглибити теоретичні знання та здобути навички виконання виробничих функцій і типових завдань діяльності зі спеціальності.

Очікувані програмні результати навчання

ПРН 02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 03. Здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, організовувати процес свого навчання й самонавчання.

ПРН 04. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 10. Використовувати українську й англійську мови в усній і письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування, а також комунікативні стратегії для розв'язання комунікативних завдань у суспільній, навчальній і професійній сферах життя.

ПРН 11. Визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту освіти, типових освітніх програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб; формувати в учнів уявлення про навчальний предмет на основі сучасних наукових досягнень.

ПРН 12. Встановлювати ключові компетентності учнів і вміння, спільні для всіх компетентностей, відповідно до державних стандартів освіти, вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів і рівнів сформованості їхніх компетентностей.

ПРН 13. Добирати доцільні форми, методи та засоби навчання відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та індивідуальних особливостей учнів, застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних навчальних предметів.

ПРН 14. Застосовувати інноваційні технології навчання освітньої галузі, у т.ч. технології розвитку в учнів критичного мислення.

ПРН 15. Добирати електронні (цифрові) освітні ресурси, оцінювати їх ефективність для досягнення навчальних цілей та використовувати для організації та управління освітнім процесом, створювати (за потреби) нові електронні освітні ресурси.

ПРН 17. Планувати і здійснювати освітній процес з урахування вікових та інших особливостей учнів, створювати умови формування мотивації та позитивної самооцінки учнів.

ПРН 18. Застосовувати механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних відносин між учителем і учнем, залучати батьків до участі в освітньому процесі.

ПРН 22. Застосовувати й моделювати різні види і форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів.

ПРН 23. Застосовувати різні форми оцінювання результатів навчання учнів, встановлювати й фіксувати результати навчання учнів, на їхній основі визначати індивідуальну освітню траєкторію, розвивати в учнів уміння здійснювати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання.

ПРН 24. Інтегрувати інновації у власну педагогічну практику, адаптувати їх до різних вимог до педагогічної діяльності з урахуванням особливостей діяльності закладу освіти, індивідуальних потреб учнів.

ПРН 25. Визначати оптимальні зміст і форми професійного розвитку, критерії результативності власного навчання, планувати професійний розвиток для досягнення його стратегічних і операційних цілей, взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства і підтримки.

Унаслідок досягнення результатів практичної підготовки здобувачі вищої освіти в контексті змісту виробничої (з англійської мови) практики (мають опанувати такі компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 01. Здатність діяти відповідально й свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини й громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 04. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК 05. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.

ЗК 06. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для

ЗК 08. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях.

ЗК 09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 07. Здатність забезпечувати навчання учнів іноземній (англійській) мові та спілкуватися іноземною (англійською) мовою у професійному колі.

СК 08. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні вміння й навички учнів.

СК 09. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

СК 10. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей, здійснювати інтегроване навчання учнів.

СК 11. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання й виховання, розвивати в учнів критичне мислення.

СК 12. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; послуговуватись цифровими, інформаційно-комунікаційними технологіями в освітньому процесі.

СК 13. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів, використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК 14. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

СК 15. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами, а також створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища

СК 16. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу.

СК 17. Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів, а також різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

СК 18. Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів, аналізувати результати навчання й забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.

СК19. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

СК 20. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя, взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Практика є логічним продовженням навчання. Під час неї здобувач закріплює отримані теоретичні знання та оволодіває навичками роботи на підприємстві.

Робоча програма практики регламентована «Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», що схвалено рішенням ученої ради Університету Ушинського.

Практикою здобувачів від університету керують викладачі випускової кафедри, а від бази практики – вчителі, методисти тощо. Направлення здобувачів на практику оформлюється наказом ректора. Здобувачі забезпечуються робочими програмами та щоденниками.

У період проходження здобувачем практики на нього поширюються загальне трудове законодавство, правила охорони праці і внутрішнього розпорядку, які діють на базі практики.

Здобувач повинен своєчасно прибути на базу практики та надіслати повідомлення у заклад вищої освіти не пізніше як через три дні після прибуття (початку практики).

Результат проходження виробничої (педагогічної з англійської мови та зарубіжної літератури) практики – підготовка звітної документації з практики, яку вони презентують на підсумковій конференції.

Програма *виробничої (педагогічної з англійської мови та зарубіжної літератури) практики* для здобувачів вищої освіти передбачає завдання, які дають можливість узагальнити знання, практичні вміння та навички на базі конкретного закладу освіти, оволодіти професійним досвідом, перевірити готовність майбутнього фахівця до самостійної трудової діяльності.

Інструкція з охорони праці для студентів університету Ушинського спрямованих на виробничу практику містить загальні положення та вимоги безпеки, вимоги безпеки під час проходження практики та вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

Об'єктами (базами) виробничої практики виступають заклади загальної середньої освіти міста Одеси, та Одеської області (за певних умов інших областей України). Високий рівень професіоналізму фахівців базових підприємств повинен забезпечувати можливість сприяння здобувачам у здобутті професійних умінь та навичок. З огляду на зазначене вище, бакалаври спеціальності *014 Середня освіта (Українська мова і література)* у процесі професійної підготовки відповідно до начального плану проходять виробничу (педагогічну з англійської мови та зарубіжної літератури) практику в закладах загальної середньої освіти.

Робоча навчальна програма *виробничої (педагогічної з англійської мови та зарубіжної літератури) практики* розрахована на здобувачів вищої освіти

4 року навчання. Практика проводиться у восьмому семестрі й триває шість тижнів.

Практикант щоденно працює в закладах загальної середньої освіти не менше 6 годин, виконуючи обов'язки вчителя англійської мови та зарубіжної літератури та класного керівника.

Під час практики здобувач дотримується правил внутрішнього розпорядку школи, розпоряджень директора школи, вчителів англійської мови та зарубіжної літератури та керівників практики.

З метою успішного проведення практики здобувач вищої освіти зобов'язаний:

Під час підготовки до практики:

- відвідати настановну конференцію та пройти інструктаж з техніки безпеки та охорони праці;
- вивчити програму практики;
- ознайомитися з базами практики, основними завданнями, порядком проходження практики;
- ознайомитися з правилами оформлення звітної документації.

Після прибуття на місце практики:

- представитись керівнику освітнього закладу та доповісти про завдання та програму практики;
- пройти вступний інструктаж з охорони праці й протипожежної безпеки в школі і на робочому місці – в кабінеті англійської мови / зарубіжної літератури;
- вивчити план роботи, завдання, розпорядок дня; ознайомитися з працівниками школи.

У ході практики:

- чітко планувати свою роботу;
- щоденно вести облік проведених заходів у щоденнику. Щоденник є основною формою поточного звіту здобувача-практиканта. Після

завершення практики щоденник із виставленими в ньому оцінками додається до звітної документації здобувача-практиканта;

- бути бездоганним у своїй поведінці, взірцем високої дисциплінованості, зразкового зовнішнього вигляду, дорожити честю педагога.

Здобувач-практикант повинен виконувати такі види діяльності:

Як вчитель англійської мови та зарубіжної літератури здійснювати:

- викладання англійської мови та зарубіжної літератури як навчального предмета згідно програми навчання;

- підготовку конспектів уроків;
- підготовку дидактичного матеріалу до уроків;
- вибір оптимальних методів навчання у відповідності з визначеною метою уроку;

- організацію виховного заходу з англійської мови;
- роботу з журналом.

Як класний керівник здійснювати:

- контроль за роботою учнів у класі;
- організацію й проведення виховних форм роботи;
- ведення документації.

Використовувати здобувачів-практикантів для виконання завдань, не передбачених програмою, а також переміщення їх з однієї установи до іншої без узгодження з керівництвом практики з боку Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» забороняється.

Здобувачі-практиканти мають право по всім питанням, які виникають у процесі практики, звертатися до керівника практики від університету, адміністрації, викладачів, учителів школи, вносити пропозиції щодо удосконалення освітнього процесу, організації практики.

Здобувач, усунений від практики чи робота якого визнана незадовільною, вважається тим, хто не виконав навчальний план даного

семестру, за рішенням ради факультету йому можуть призначити повторне проходження практики без відриву від занять в університеті.

ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Виробнича (педагогічної з англійської мови та зарубіжної літератури) практика складається з таких видів робіт:

- організаційна робота;
- навчально-методична робота;
- позакласна робота;
- виховна робота;
- науково-дослідна робота

Зміст	Вид діяльності	Форми звітності
Організаційна робота		
Участь у роботі настановної конференції.	Участь у настановчій конференції на базі закладу вищої освіти.	Запис у щоденнику.
Проходження інструктажу з охорони праці та пожежної безпеки	Ознайомлення з правилами техніки безпеки та охорони праці	Запис у щоденнику
Знайомство з ЗЗСО. Обговорення графіку виконання всіх видів завдань.	Бесіда з директором, завучем, класним керівником, керівником практики. Самостійна робота.	Запис у щоденнику
Розподіл по класам і групам та закріплення за вчителями англійської мови та зарубіжної літератури;	Бесіда з вчителям англійської мови та зарубіжної літератури	Запис у щоденнику
Ознайомлення з законодавчими та нормативними	Бесіда з директором, завучем, класним керівником.	Запис у щоденнику

документами освітнього закладу (Статут, правила внутрішнього трудового розпорядку, охорона праці та техніки безпеки тощо);	Самостійна робота.	
Ознайомлення з посадовими обов'язками вчителя англійської мови / вчителя зарубіжної літератури;	Бесіда з вчителем англійської мови / зарубіжної дітератури. Самостійна робота.	Запис у щоденнику.
Ознайомлення з функціями вчителя, специфікою організації освітнього процесу профільній середній школі, основними нормативними документами, що регламентують роботу.	Бесіда з вчителями, керівником практики. Самостійна робота.	Запис у щоденнику.
Ознайомлення з навчально-виховною роботою профільної середньої школи.	Бесіда з завучем з виховної роботи, з вчителями, з класним керівником	Запис у щоденнику.
ознайомлення з планом освітньої роботи школи; ознайомлення з веденням документації освітнього закладу (журналів, планів-конспектів уроків, виховних заходів тощо).	Бесіда з вчителями, самостійна робота.	Запис у щоденнику.
Навчально-методична робота		
Ознайомлення з річним календарним планом.	Самостійна робота	Запис у щоденник
Розробка планів-конспектів з англійської мови	Консультація з вчителем, методистом від закладу вищої освіти. Самостійна робота.	Допуск вчителя до проведення заняття. Запис у щоденнику

Розробка планів-конспектів з зарубіжної літератури	Консультація з вчителем, методистом від закладу вищої освіти. Самостійна робота.	Допуск вчителя до проведення заняття. Запис у щоденнику
Проведення уроків з англійської мови в якості помічника вчителя	Уроки англійської мови.	Запис у щоденнику.
Проведення уроків з зарубіжної літератури в якості помічника вчителя	Уроки зарубіжної літератури.	Запис у щоденнику.
Проведення залікових уроків з англійської мови	Уроки англійської мови.	Запис у щоденнику. Оцінка від вчителя бази практики та від керівника закладу вищої освіти.
Проведення залікових уроків з зарубіжної літератури	Уроки зарубіжної літератури.	Запис у щоденнику. Оцінка від вчителя бази практики та від керівника закладу вищої освіти.
Підготовка наочного матеріалу до уроків	Самостійна робота	Запис у щоденнику.
Відвідування та аналіз уроків англійської мови та зарубіжної літератури студентів-практикантів.	Уроки англійської мови / зарубіжної літератури. Самостійна робота.	Аналіз результатів, запис у щоденнику.
Позакласна робота		
Підготовка позакласного залікового заходу з англійської мови.	Консультація з вчителем, методистом від закладу освіти	Допуск вчителя до проведення заходу. Запис у щоденнику.
Проведення позакласного залікового заходу з англійської мови.	Позакласний захід	Запис у щоденнику. Оцінка від вчителя бази практики та від керівника закладу вищої освіти.
Виховна робота		
Проведення виховної роботи з учнями прикріплених класів: – вивчення рівня вихованості учнів; –	Самостійна робота.	Запис у щоденнику.

згуртованості колективу класу.		
Ознайомлення з методичними особливостями організації та проведення виховної роботи на базі практики.	Самостійна робота.	Фрагмент плану виховної роботи, запис у щоденнику.
Розробка виховного залікового заходу	Консультація з вчителем, методистом від закладу освіти	Допуск вчителя до проведення заходу. Запис у щоденнику.
Проведення виховного залікового заходу	Виховний захід	Запис у щоденнику. Оцінка від вчителя бази практики та від керівника закладу вищої освіти (кафедра педагогіки).
Навчально-дослідницька робота		
Вивчення учнівської групи.	Збір первинної інформації про учнівську групу за допомогою основних загально-психологічних методів: спостереження, аналізу класної документації та продуктів діяльності учнівської групи, групового опитування, результатів психодіагностичного дослідження за рекомендованими методиками.	Запис у щоденнику
Підготовка психолого-педагогічної характеристики на одного учня класу	Консультація з класним керівником, керівником від закладу вищої освіти (кафедра психології)	Психолого-педагогічна характеристика одного учня класу. Оцінка від вчителя бази практики та від керівника закладу

		вищої освіти (кафедра психології).
підготовка психолого-педагогічної характеристики класу	Консультація з класним керівником, керівником від закладу вищої освіти (кафедра психології)	Характеристика класу. Оцінка від вчителя бази практики та від керівника закладу вищої освіти (кафедра психології).

ЕТАПИ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ) ПРАКТИКИ

I. Організаційний етап

1. Участь у настановній конференції. Одержання направлень для проходження практики, настанов щодо її організації. Призначення старост груп у кожен заклад загальної середньої освіти для ведення обліку відвідування студентами практики, складання графіку проведення пробних уроків та виховних годин.

2. Ознайомлення з адміністрацією профільної середньої школи, класним керівником, класом, функціями вчителя, специфікою організації освітнього процесу в старших класах, основними нормативними документами, що регламентують роботу:

- Державний стандарт базової середньої освіти;
- Іноземні мови. Методичні рекомендації для вчителів на 2024/25 рік ;
- Закони України “Про освіту”.
- Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти
- Календарним плануванням уроків на II семестр для відповідного класу;
- Планом виховної роботи на II семестр для відповідного класу.

3. Складання індивідуального плану виробничої (педагогічної з англійської мови та зарубіжної літератури) практики.

5. Вивчення календарного планування уроків та плану виховної роботи у відповідному класі на період практики. Вибір тем пробних уроків, позакласного заходу і виховної години та узгодження дат їх проведення з класним керівником та керівником практики.

II. Основний етап

1. Консультації з класним керівником, вчителями - предметниками, керівниками практики щодо виконання завдань практики
2. Спостереження та аналіз особливостей проведення уроків, виховних годин і заходів класним керівником, учителями-предметниками у відповідному класі (1-2 тиждень проходження практики).
3. Проведення педагогічного аналізу уроків англійської мови та зарубіжної літератури.
4. Підготовка (складання планів-конспектів, затвердження їх учителем, керівником практики) і проведення пробних уроків (3, 4 тиждень проходження практики).
5. Проведення залікових уроків з англійської мови та зарубіжної літератури (4-6 тиждень проходження практики)
6. Підготовка та складання плану виховного заходу, затвердження його класним керівником та керівником практики і проведення виховної години (4-5 тиждень проходження практики).
7. Підготовка та складання плану позакласного заходу, затвердження його класним керівником та керівником практики і проведення позакласного заходу (4-6 тиждень проходження практики)
8. Відвідування та аналіз пробних уроків, виховних годин та позакласних заходів однокурсників.
9. Проведення психолого-педагогічних досліджень.
10. Вивчення наукової літератури з фаху.

III. Підсумковий етап

1. Написання звіту про виконання програми плану виробничої (педагогічної з англійської мови та зарубіжної літератури) практики.

2. Оформлення, упорядкування та подання на перевірку звітної документації.
3. Участь у звітній конференції за підсумками виробничої (педагогічної з англійської мови та зарубіжної літератури) практики.

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Звітними документами є:

- щоденник здобувача-практиканта;
- 2 плани-конспекти залікових уроків з англійської мови;
- 2 плани-конспекти залікових уроків із зарубіжної літератури;
- план-конспект позакласного заходу з англійської мови;
- план-конспект виховного заходу;
- психолого-педагогічна характеристика класу;
- психолого-педагогічна характеристика учня.

Кожен з цих документів відіграє свою роль в оцінці результатів практики. Щоденник здобувача-практиканта містить терміни початку і закінчення практики, індивідуальний графік роботи здобувача, перелік і коротку характеристику всіх видів роботи, що здійснювались упродовж практики. Записи відбивають різноманітність видів діяльності, їх обсяг та складність виконання для здобувача. Звіт з практики подається у кінці щоденника після робочих записів здобувача-практиканта. Звіт дає змогу оцінити здатність здобувача узагальнити виконану роботу, виокремити досягнення, які він вважає найбільш корисними у його професійній підготовці. Звітна документація повинна вестись українською мовою, бути акуратно оформленою та зброшурованою, обов'язково представлена для перевірки керівнику практики від факультету. Звітна документація здається протягом трьох днів після закінчення практики, а її оформлення йде протягом усієї практики. Наприкінці *виробничої (педагогічної з англійської мови та зарубіжної літератури) практики* здобувачі подають заповнений щоденник та звітну документацію. Керівник практики на підприємстві, в установі, організації після перевірки звітної документації і щоденника пише відгук від

підприємства, установи, організації про діяльність здобувача за результатами його практики і оцінює його роботу. Письмова рецензія керівника практики від факультету заноситься до щоденника практиканта. У випадках невідповідності вимогам щодо змісту і оформлення звітної документації, вона повертається на доопрацювання.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контролювання практики здобувачів вищої освіти вирішує комплекс завдань – від навчальних до контролюючих і забезпечує повноту, своєчасність та якість виконання програм практики.

Контролювання за проходженням практики здійснюється:

- керівником практики від закладу загальної середньої освіти;
- методистом від випускової кафедри;
- керівником практики від факультету;
- керівником практики від університету;
- представником ректорату, деканату та навчального відділу університету.

Метою контролю є виявлення та усунення недоліків і надання допомоги здобувачам у виконанні програми практики.

На кожному етапі контролювання застосовуються специфічні методи.

Попереднє контролювання здійснюється під час підготовки здобувачів до проходження практики (під час настановної конференції). При цьому пояснюються цілі практики, порядок її проходження, форма звітування, а також здобувачам передаються направлення на базу практики, щоденники та програми практики.

Поточне контролювання з боку керівника практики від закладу вищої освіти, представників кафедри, деканату та ректорату здійснюється під час відвідування баз практики, а також під час бесід зі здобувачами у дні, встановлені кафедрою для консультування здобувачів. Періодичний контроль здійснюють представники кафедри та керівник практики від

університету. Безпосередній контроль за проходженням практики здійснює керівник практики від закладу загальної середньої освіти.

Підсумкове контролювання відбувається під час оцінювання та захисту звіту з практики.

Систему поточного та підсумкового контролю виконання окремих розділів і всієї програми практики виконують керівники практики від закладу освіти і підприємства (організації, установи), завідувач кафедри, інспекторська група закладу освіти. Періодичний контроль здійснюють представники кафедри та керівник практики від університету.

Після закінчення терміну виробничої практики з фаху, здобувачі звітують на випусковій кафедрі про виконання програми практики. Загальна форма такої звітності – подання письмового звіту з позитивною відзнакою керівника від бази практики. Крім того, подається заповнений і оформлений щоденник практиканта, де міститься засвідчений печаткою відгук керівника від підприємства – бази практики про виконання здобувачем програми практики.

Звітна документація разом із щоденником подається у встановлений термін методисту практики від закладу вищої освіти для перевірки, рецензування та допуску до захисту.

Письмова рецензія керівника практики від кафедри заноситься до щоденника практиканта.

За результатами перевірки звітної документації керівник приймає рішення про допуск до захисту або повертає здобувачу на доопрацювання відповідно до зазначених зауважень.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ) ПРАКТИКИ

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів
-------	----------------	-----------------

I. Робота здобувача-практиканта на посаді вчителя		максимальна кількість 50
		з них:
1.1	Заліковий урок з англійської мови №1	0-10
1.2	Заліковий урок з англійської мови №2	0-10
1.3	Заліковий урок із зарубіжної літератури №1	0-10
1.4	Заліковий урок із зарубіжної літератури №2	0-10
1.5	Позакласний захід	0-10
II. Робота здобувача-практиканта на посаді класного керівника		максимальна кількість 30
		з них:
2.1	Виховний захід	0-10
2.2	Психолого-педагогічна характеристика учня	0-10
2.3	Психолого-педагогічна характеристика класного колективу	0-10
III. Захист практики		максимальна кількість 20
		з них:
3.1	Презентація результатів та звітної документації з практики	0-20
УСЬОГО		100

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗДОБУВАЧІВ З
ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА
ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ) ПРАКТИКИ**

№ з/п	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
I. Робота здобувача-практиканта на посаді вчителя		
<i>Критерії оцінювання залікового уроку з англійської мови</i>		

Підбір ефективних прийомів для досягнення мети уроку: • здобувач-практикант вміло складає плани-конспекти уроків, визначає конкретні цілі, завдання та етапи кожного уроку; • обирає ефективні прийоми досягнення поставлених цілей на кожному етапі уроку; • визначає типи вправ та послідовність їх виконання у відповідності до етапів оволодіння мовленнєвими навичками; • вдало використовує реальні та навчальні мовленнєві ситуації й відповідний мовленнєвий матеріал для сприйняття і засвоєння мовних явищ, що вивчаються; • створює необхідні роздаткові матеріали для уроків; Організація виконання розробленого плану уроку: • здобувач-практикант вдало організовує виконання розробленого плану; • уміло скеровує мовленнєву діяльність учнів відповідно до плану уроку; • раціонально поєднує колективні та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожної з них та ступеня навчання; • використовує посібники та технічні засоби навчання, зокрема сучасні мультимедійні; • застосовує різноманітні прийоми активізації мовленнєвої та розумової діяльності учнів відповідно до їх вікових особливостей; Встановлення комунікативних контактів засобами іноземної мови: • здобувач-практикант встановлює і підтримує різноманітні мовленнєві контакти засобами іноземної мови: вчитель-клас, учитель-учень, учень-учень тощо; • вдало адаптує свій іншомовний мовленнєвий досвід до рівня вимог програми та здібностей і загального розвитку учнів; • визначає об'єкти контролю мовленнєвої діяльності учнів з урахуванням вимог щодо рівня сформованості мовленнєвих навичок і вмінь; • помічає помилки учнів, визначає їх характер і використовує мовленнєвий спосіб виправлення. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • здобувач-практикант здійснює адекватний аналіз власного уроку та уроку вчителя; • вдало виявляє навчальні проблеми, що виникають, та знаходить способи їх вирішення; • вносить конкретні пропозиції з удосконалення навчальної роботи;	<i>високий рівень</i> 8-10
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети уроку: • здобувач-практикант складає плани-конспекти уроків, але не завжди вірно визначає цілі, завдання та етапи кожного уроку; • обирає досить ефективні прийоми досягнення поставлених цілей на уроці; • визначає типи вправ, але не завжди вірну послідовність їх виконання у відповідності до етапів оволодіння мовленнєвими навичками; • використовує реальні та навчальні мовленнєві ситуації й відповідний мовленнєвий матеріал для сприйняття і засвоєння мовних явищ, що вивчаються; Організація виконання розробленого плану уроку: • здобувач-практикант організовує виконання розробленого плану на достатньому рівні; • скеровує навчальну діяльність учнів відповідно до плану уроку; • використовує колективні та індивідуальні форми роботи на уроці, але не завжди вдало поєднує їх;	<i>достатній рівень</i> 5-7

• використовує посібники та технічні засоби навчання, але не використовує сучасні мультимедійні; • застосовує прийоми активізації мовленнєвої та розумової діяльності учнів, але не враховує їх вікові особливості; Встановлення комунікативних контактів засобами іноземної мови: • здобувач-практикант досить вдало встановлює мовленнєві контакти засобами іноземної мови: вчитель-клас, учитель-учень, учень-учень тощо; • адаптує свій іншомовний мовленнєвий досвід до рівня вимог програми, проте не завжди враховує рівень здібностей і загального розвитку учнів; • визначає об'єкти контролю мовленнєвої діяльності учнів, але не завжди враховує вимоги щодо рівня сформованості мовленнєвих навичок і вмінь; • помічає помилки учнів, визначає їх характер і виправляє їх. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • аналізує урок учителя, але при цьому не може внести власні пропозиції щодо поліпшення навчальної роботи; • в основному вміє аналізувати власну діяльність, але припускається незначних неточностей при оцінюванні результативності проведеного уроку і внесенні до його змісту необхідних коректив; • виявляє навчальні проблеми, що виникають, але не зовсім вміло знаходить способи їх вирішення.	
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети уроку: • здобувач-практикант складає плани-конспекти уроків з допомогою методиста чи вчителя; • не завжди конкретно визначає й обґрунтовує мету, зміст, методи й засоби навчання; не вміє сформулювати конкретні завдання уроку; • невдало визначає типи вправ та послідовність їх виконання у відповідності до етапів оволодіння мовленнєвими навичками; Організація виконання розробленого плану уроку: • здобувач-практикант організовує виконання розробленого плану на задовільному рівні; • скеровує мовленнєву діяльність учнів, але не у відповідності до плану уроку; • не зовсім вдало організовує колективну та індивідуальну роботу на уроці, не поєднує ці форми роботи; • не застосовує прийоми активізації мовленнєвої та розумової діяльності учнів, але не враховує вікові особливості учнів; Встановлення комунікативних контактів засобами іноземної мови: • здобувач-практикант відчуває значні труднощі у встановленні мовленнєвого контакту засобами іноземної мови: вчитель-клас, учитель-учень, учень-учень тощо; • неуміло адаптує свій іншомовний мовленнєвий досвід до рівня вимог програми, не враховує рівень здібностей і загального розвитку учнів; • не враховує вимоги щодо рівня сформованості мовленнєвих умінь і навичок учнів; • не завжди помічає помилки учнів, не вміє визначити їх характер і виправити їх. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • здобувач-практикант демонструє фрагментарні уміння при аналізі уроків, при виявленні навчальних проблем та способів їх вирішення; • не уміє аналізувати власну діяльність, оцінювати результативність проведеного уроку і не реагує на зауваження вчителя, методиста;	середній рівень 2-4

• не вміє вносити конкретні пропозиції з удосконалення навчальної роботи.	
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети уроку: • при плануванні мети, змісту, методів і засобів навчання здобувач-практикант припускається значних помилок; • не враховує вікові особливості учнів. Організація виконання розробленого плану уроку: • здобувач-практикант організовує виконання розробленого плану з допомогою вчителя чи методиста; • не вміє скерувати мовленнєву діяльність учнів; • не вміє організувати колективну та індивідуальну роботу на уроці, не поєднує ці форми роботи; Встановлення комунікативних контактів засобами іноземної мови: • здобувач-практикант не вміє встановити мовленнєвий контакт засобами іноземної мови: вчитель-клас, учитель-учень, учень-учень тощо; • не вміє адаптувати свій іншомовний мовленнєвий досвід до рівня вимог програми, не враховує рівень здібностей і загального розвитку учнів; • не враховує вимоги щодо рівня сформованості мовленнєвих умінь і навичок учнів; • не помічає помилки учнів, не вміє визначити їх характер і виправити їх. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • здобувач-практикант не вміє аналізувати власну діяльність, оцінювати результативність проведеного уроку і не реагує на зауваження вчителя, методиста; • не вміє виявити навчальні проблеми та знайти способи виходу з них.	<i>низький рівень</i> 0-1
<i>Критерії оцінювання залікового уроку із зарубіжної літератури</i>	
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети уроку: • здобувач-практикант вміло складає плани-конспекти уроків, визначає конкретні цілі, завдання та етапи кожного уроку; • обирає ефективні прийоми досягнення поставлених цілей на кожному етапі уроку; • визначає основні види класних і домашніх усних робіт із зарубіжної літератури; • визначає основні види класних і домашніх письмових робіт із зарубіжної літератури; • вдало використовує види робіт з літературними джерелами, додатковою науковою, критичною та словниково-довідковою літературою та іншими видами робіт, передбаченими чинними програмами для базової школи тощо; • створює необхідні роздаткові матеріали для уроків. Організація виконання розробленого плану уроку: • здобувач-практикант вдало організовує виконання розробленого плану; • вміло скеровує пізнавальну діяльність учнів відповідно до плану уроку; • раціонально поєднує колективні, індивідуальні та групові форми роботи з урахуванням особливостей кожної з них та ступеня навчання; • використовує посібники та технічні засоби навчання, зокрема сучасні мультимедійні; • застосовує різноманітні прийоми активізації пізнавальної та розумової діяльності учнів відповідно до їх вікових особливостей; Встановлення комунікативних контактів: • здобувач-практикант встановлює і підтримує різноманітні мовленнєві контакти: вчитель-клас, учитель-учень, учень-учень тощо;	<i>високий рівень</i> 8-10

• визначає об'єкти контролю навчальної діяльності учнів з урахуванням вимог програми; • помічає помилки учнів, визначає їх характер і використовує спосіб виправлення. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • здобувач-практикант здійснює адекватний аналіз власного уроку та уроку вчителя; • вдало виявляє навчальні проблеми, що виникають, та знаходить способи їх вирішення; • вносить конкретні пропозиції з удосконалення навчальної роботи.	
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети уроку: • здобувач-практикант складає плани-конспекти уроків, але не завжди вірно визначає цілі, завдання та етапи кожного уроку; • обирає досить ефективні прийоми досягнення поставлених цілей на уроці; • визначає типи вправ, але не завжди вірну послідовність їх виконання у відповідності до етапів уроку; • досить ефективно визначає основні види класних і домашніх усних робіт із зарубіжної літератури; • досить ефективно визначає основні види класних і домашніх письмових робіт із зарубіжної літератури; • використовує види робіт з літературними джерелами, але не завжди мотивує учнів до користування додатковою науковою, критичною та словниково-довідковою літературою та іншими видами робіт, передбаченими чинними програмами для базової школи тощо. Організація виконання розробленого плану уроку: • здобувач-практикант організовує виконання розробленого плану на достатньому рівні; • скеровує навчальну діяльність учнів відповідно до плану уроку; • використовує колективні, індивідуальні та групові форми роботи на уроці, але не завжди вдало поєднує їх; • використовує посібники та технічні засоби навчання, але не використовує сучасні мультимедійні; • застосовує прийоми активізації пізнавальної та розумової діяльності учнів, але не враховує їх вікові особливості. Встановлення комунікативних контактів: • здобувач-практикант досить вдало встановлює мовленнєві контакти: вчитель-клас, учитель-учень, учень-учень тощо; • адаптує досвід до рівня вимог програми, проте не завжди враховує рівень здібностей і загального розвитку учнів; • визначає об'єкти контролю досягнень навчальної діяльності учнів, але не завжди враховує вимоги щодо рівня сформованості навичок і вмінь; • помічає помилки учнів, визначає їх характер і виправляє їх. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • аналізує урок учителя, але при цьому не може внести власні пропозиції щодо поліпшення навчальної роботи; • в основному вміє аналізувати власну діяльність, але припускається незначних неточностей при оцінюванні результативності проведеного уроку і внесенні до його змісту необхідних коректив; • виявляє навчальні проблеми, що виникають, але не зовсім вміло знаходить способи їх вирішення.	достатній рівень 5-7

Підбір ефективних прийомів для досягнення мети уроку: • здобувач-практикант складає плани-конспекти уроків з допомогою методиста чи вчителя; • не завжди конкретно визначає й обґрунтовує мету, зміст, методи й засоби навчання; не вміє сформулювати конкретні завдання уроку; • невдало визначає типи вправ та послідовність їх виконання у відповідності до етапів уроку; • відчуває труднощі у визначенні основних видів класних і домашніх усних робіт із зарубіжної літератури та може подолати їх після обговорення з учителем чи методистом; • відчуває труднощі у визначенні основних видів класних і домашніх письмових робіт із зарубіжної літератури та може подолати їх після обговорення з учителем чи методистом; • практично не використовує види робіт з літературними джерелами, та не мотивує учнів до користування додатковою науковою, критичною та словниково-довідковою літературою та іншими видами робіт, передбаченими чинними програмами для базової школи тощо. Організація виконання розробленого плану уроку: • здобувач-практикант організовує виконання розробленого плану на задовільному рівні; • скеровує навчальну діяльність учнів, але не у відповідності до плану уроку; • не зовсім вдало організовує колективну, індивідуальну та групову роботу на уроці, не поєднує ці форми роботи; • не застосовує прийоми активізації пізнавальної та розумової діяльності учнів, але не враховує вікові особливості учнів. Встановлення комунікативних контактів: • здобувач-практикант відчуває значні труднощі у встановленні контакту: вчитель-клас, учитель-учень, учень-учень тощо; • неуміло адаптує свій досвід до рівня вимог програми, не враховує рівень здібностей і загального розвитку учнів; • не враховує вимоги щодо рівня сформованості умінь і навичок учнів; • не завжди помічає помилки учнів, не вміє визначити їх характер і виправити їх. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • здобувач-практикант демонструє фрагментарні уміння при аналізі уроків, при виявленні навчальних проблем та способів їх вирішення; • не уміє аналізувати власну діяльність, оцінювати результативність проведеного уроку і не реагує на зауваження вчителя, методиста; • не вміє вносити конкретні пропозиції з удосконалення навчальної роботи.	<i>середній рівень</i> 2-4
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети уроку: • при плануванні мети, змісту, методів і засобів навчання здобувач-практикант припускається значних помилок; • не враховує вікові особливості учнів. Організація виконання розробленого плану уроку: • здобувач-практикант організовує виконання розробленого плану з допомогою вчителя чи методиста; • не вміє скерувати навчальну діяльність учнів; • не вміє організувати колективну, індивідуальну та групову роботу на уроці, не поєднує ці форми роботи.	<i>низький рівень</i> 0-1

Встановлення комунікативних контактів: • здобувач-практикант не вміє встановити мовленнєвий контакт: вчитель-клас, учитель-учень, учень-учень тощо; • не вміє адаптувати свій досвід до рівня вимог програми, не враховує рівень здібностей і загального розвитку учнів; • не враховує вимоги щодо рівня сформованості умінь і навичок учнів; • не помічає помилки учнів, не вміє визначити їх характер і виправити їх. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • здобувач-практикант не вміє аналізувати власну діяльність, оцінювати результативність проведеного уроку і не реагує на зауваження вчителя, методиста; • не вміє виявити навчальні проблеми та знайти способи виходу з них.	
Критерії оцінювання позакласного заходу	
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети позакласного заходу: • здобувач-практикант вміло визначає конкретні цілі, завдання та етапи позакласного заходу; • вдало обирає ефективні прийоми досягнення поставлених цілей; • на високому рівні виявляє вміння планувати мовленнєві ситуації та мовленнєвий матеріал для позакласного заходу; • здійснює творчий підхід у підборі матеріалу для позакласного заходу. Організація виконання розробленого плану: • виконує розроблений план на високому рівні; • виявляє творчий підхід у реалізації міжпредметних зв'язків; • виявляє вміння застосовувати прийоми активізації мовленнєвої та розумової діяльності учнів; • усвідомлює необхідність використання технічних / мультимедійних засобів навчання. Встановлення комунікативних контактів засобами іноземної мови: • на високому рівні встановлює мовленнєві контакти засобами іноземної мови • усвідомлює необхідність та здійснює адаптацію іншомовного мовленнєвого матеріалу до рівня здібностей учнів; • визначає характер помилок учнів та знаходить ефективні способи їх виправлення. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • виявляє організаційні та навчальні проблем та знаходить ефективні способи їх вирішення; • адекватно аналізує власну педагогічну діяльність.	<i>високий рівень</i> 8-10
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети позакласного заходу: • здобувач-практикант на достатньому рівні визначає цілі, завдання та етапи позакласного заходу; • достатньо усвідомлено обирає прийоми досягнення поставлених цілей, проте вони не завжди ефективні; • виявляє невпевненість у вмінні планувати мовленнєві ситуації та підбирати мовленнєвий матеріал для позакласного заходу; • у підборі матеріалу для позакласного заходу потребує незначної допомоги з боку вчителя / методиста. Організація виконання розробленого плану: • виконує розроблений план на достатньому рівні; • реалізація міжпредметних зв'язків викликає певні труднощі;	<i>достатній рівень</i> 5-7

• не завжди виявляє вміння застосовувати прийоми активізації мовленнєвої та розумової діяльності учнів; • усвідомлює необхідність використання технічних / мультимедійних засобів навчання, проте не завжди доцільно використовує їх у своїй діяльності. Встановлення комунікативних контактів засобами іноземної мови: • на достатньому рівні встановлює мовленнєві контакти засобами іноземної мови • усвідомлює необхідність, проте не завжди здійснює адаптацію іншомовного мовленнєвого матеріалу до рівня здібностей учнів; • здатний визначати характер помилок учнів, але відчуває труднощі у підборі ефективних способів їх виправлення. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • здатний виявляти організаційні та навчальні проблеми, проте не знаходить ефективних способів їх вирішення; • не завжди адекватно аналізує власну педагогічну діяльність.	
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети позакласного заходу: • здобувач-практикант на середньому рівні визначає цілі, завдання та етапи позакласного заходу; • має труднощі у підборі прийомів досягнення поставлених цілей; • у плануванні мовленнєвих ситуацій та підборі мовленнєвого матеріалу для позакласного заходу припускається значних помилок; • у підборі матеріалу для позакласного заходу потребує значної допомоги з боку вчителя / методиста. Організація виконання розробленого плану: • виконує розроблений план на середньому рівні; • реалізація міжпредметних зв'язків викликає значні труднощі; • не виявляє вміння застосовувати прийоми активізації мовленнєвої та розумової діяльності учнів; • слабо усвідомлює необхідність використання технічних / мультимедійних засобів навчання, майже не використовує їх у своїй діяльності. Встановлення комунікативних контактів засобами іноземної мови: • на середньому рівні встановлює мовленнєві контакти засобами іноземної мови • загалом усвідомлює необхідність, проте не здатний здійснювати адаптацію іншомовного мовленнєвого матеріалу до рівня здібностей учнів; • не завжди виявляє вміння визначати характер помилок учнів, відчуває суттєві труднощі у підборі способів їх виправлення. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • загалом здатний виявляти організаційні та навчальні проблеми, проте відчуває суттєві труднощі у визначенні способів їх вирішення; • не адекватно аналізує власну педагогічну діяльність.	<i>середній рівень</i> 2-4
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети позакласного заходу: • здобувач-практикант не володіє вміннями визначати цілі, завдання та етапи позакласного заходу; • не вміє доцільно підбирати прийоми досягнення поставлених цілей; • у плануванні мовленнєвих ситуацій та підборі мовленнєвого матеріалу для позакласного заходу припускається грубих помилок; • не вміє самостійно підбирати матеріал для позакласного заходу, потребує постійної допомоги з боку вчителя / методиста. Організація виконання розробленого плану: • виконує розроблений план на низькому рівні;	<i>низький рівень</i> 0-1

• не володіє вміннями реалізації міжпредметних зв'язків; • не вміє доцільно застосовувати прийоми активізації мовленнєвої та розумової діяльності учнів; • не розуміє й не усвідомлює необхідності використання технічних / мультимедійних засобів навчання, не використовує їх у своїй діяльності, обмежується лише підручником. Встановлення комунікативних контактів засобами іноземної мови: • на низькому рівні встановлює мовленнєві контакти засобами іноземної мови • не усвідомлює необхідність та не здатний здійснювати адаптацію іншомовного мовленнєвого матеріалу до рівня здібностей учнів; • епізодично виявляє вміння визначати характер помилок учнів, відчуває суттєві труднощі у підборі способів їх виправлення. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • майже не здатний виявляти організаційні та навчальні проблеми, відчуває суттєві труднощі у визначенні способів їх вирішення; • не адекватно аналізує власну педагогічну діяльність.	
II. Робота здобувача-практиканта на посаді класного керівника	
Критерії оцінювання виховного заходу	
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети виховної діяльності: • здобувач-практикант визначає й обґрунтовує мету, зміст, методи та прийоми виховання; • складає конспект виховного заходу, при цьому виявляє самостійність та ініціативність; • визначає зміст виховного заходу відповідно до рівня психофізіологічного розвитку дитини, добирає необхідний матеріал відповідно до цілей виховання і моделює форму заходу; • створює умови, які забезпечують максимальну ефективність виховного процесу. Організація виконання розробленого плану виховного заходу: • здобувач-практикант організовує та об'єднує членів колективу на виконання виховного завдання; • керує поведінкою та діяльністю дітей; • обирає найоптимальніші форми організації виховної діяльності залежно від конкретної педагогічної ситуації; • уміло організовує власну педагогічну діяльність. Встановлення вмотивованих комунікативних контактів з усіма учасниками освітнього процесу: • здобувач-практикант вмотивовано обстоює власну позицію й поважно ставиться до суджень колег; • правильно реагує на зауваження, що виникають у процесі діяльності; • відразу встановлює контакт з учнями чи групою учнів; • знаходить індивідуальний підхід до дитини, розбирається у конфліктних ситуаціях і усуває їх; • обирає правильний тон і стиль спілкування з дітьми, колегами, батьками. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • здобувач-практикант здійснює аналіз виховних заходів; • вдало виявляє педагогічні проблеми, що виникають, та знаходить способи їх розв'язання; • вносить конкретні пропозиції з удосконалення виховної роботи; • адекватно аналізує власну педагогічну діяльність;	<i>високий рівень</i> 8-10

Підбір ефективних прийомів для досягнення мети виховної діяльності: • здобувач-практикант складає конспекти виховних заходів, проте здійснює цю роботу не самостійно, а з допомогою методиста чи вчителя; • обґрунтовує мету, зміст, однак не завжди добирає ефективні методи й прийоми виховання; • визначає зміст залікового виховного заходу відповідно до рівня психофізіологічного розвитку дитини, добирає відповідний матеріал, але відчуває утруднення щодо моделювання виховного заходу; створює оптимальні умови, які забезпечують максимальну ефективність виховного процесу. Організація виконання розробленого плану виховного заходу: • здобувач-практикант організовує та об'єднує членів колективу на виконання виховного завдання; • керує поведінкою та діями дітей, але при цьому припускається незначних неточностей; • обирає оптимальні форми організації навчальної діяльності залежно від конкретної педагогічної ситуації; • організовує власну педагогічну діяльність, проте при цьому припускається незначних помилок у формулюванні мети, завдань, доборі методів, прийомів та засобів виховної роботи тощо. Встановлення вмотивованих комунікативних контактів з усіма учасниками освітнього процесу: • здобувач-практикант адекватно реагує на педагогічні ситуації, що виникають у процесі діяльності; • встановлює контакт з учнем чи групою вихованців; • обирає оптимальний тон і стиль спілкування з дітьми, колегами, батьками. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • аналізує виховні заходи, але при цьому не може внести власні пропозиції щодо поліпшення виконаної роботи; • в основному вміє аналізувати власну діяльність, але припускається незначних неточностей при оцінюванні результативності проведеного виховного заходу і внесенні до їх змісту необхідних коректив; • виявляє педагогічні проблеми, що виникають, але не зовсім вміло знаходить способи їх розв'язання;	<i>достатній рівень</i> 5-7
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети виховної діяльності: • не завжди конкретно визначає й обґрунтовує мету, зміст, методи й засоби виховання; не вміє встановити конкретні завдання виховного заходу; • при укладанні конспекту виховного заходу послуговується виключно опублікованими у фахових виданнях методичними матеріалами, при цьому конспект носить характер розгорнутого плану; • не враховує рівень психофізіологічного розвитку учнів, має певні труднощі при доборі матеріалу при укладанні конспекту виховного заходу. Організація виконання розробленого плану виховного заходу: • здобувач-практикант не завжди вміє організувати та об'єднати членів колективу для виконання виховного завдання; • не завжди вдало керує поведінкою та діями учнів, при цьому припускається значних помилок; • не зовсім вдало організовує власну педагогічну діяльність, при цьому припускається значних неточностей у формулюванні мети, завдань, доборі методів, прийомів та засобів виховної роботи тощо.	<i>середній рівень</i> 2-4

Встановлення вмотивованих комунікативних контактів з усіма учасниками освітнього процесу: • у процесі спілкування з учнями, класним керівником, методистами здобувач-практикант провокує конфліктні ситуації; • не завжди правильно реагує на зауваження вчителів, класного керівника, методиста з педагогіки. • не завжди встановлює контакт з учнем чи групою учнів; • не завжди вдало обирає правильний тон і стиль спілкування з учнями, колегами, батьками. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • здобувач-практикант демонструє фрагментарні уміння при аналізі виховних заходів, рівня сформованості класного колективу, при виявленні педагогічних проблем та способів їх вирішення; • не уміє аналізувати власну діяльність, оцінювати результативність проведеного виховного заходу і не реагує на зауваження вчителя, методиста з педагогіки; • не уміє вносити конкретні пропозиції з удосконалення виховної роботи;	
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети виховної діяльності: • при плануванні мети, змісту, методів і засобів виховання студент-практикант припускається значних помилок; • не вміє складати конспекти виховних заходів; • не враховує вікові особливості учнів при організації виховної роботи; Організація виконання розробленого плану виховного заходу: • здобувач-практикант не вміє організувати та об'єднати членів колективу для виконання виховних завдань; • невдало керує поведінкою та діяльністю вихованців; • не може організувати власну педагогічну діяльність. Встановлення вмотивованих комунікативних контактів з усіма учасниками освітнього процесу: • здобувач-практикант не може забезпечити оптимального спілкування з вихованцями; • у процесі спілкування з учнями, класним керівником, учителями-предметниками та методистами провокує конфліктні ситуації; • неадекватно реагує на зауваження вчителів, методистів; • не уміє обирати правильний тон і стиль спілкування з учнями, колегами, батьками. Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: • здобувач-практикант не вміє аналізувати власну діяльність, оцінювати результативність проведеного виховного заходу і не реагує на зауваження вчителя, методиста з педагогіки; • не вміє виявити педагогічні проблеми та знайти способи виходу з них;	<i>низький рівень</i> 0-1
Критерії оцінювання психолого-педагогічної характеристики учня	
• у характеристиці реалізовані всі пункти схеми-характеристики; • використано 3-4 емпіричні методи дослідження учня; • схарактеризовано всі сторони особистості (самосвідомість, спонукальна, інтелектуальна та емоційно-вольова сфери, особливості темпераменту, здібностей та характеру); • схарактеризовано соціальну ситуацію розвитку, вольові новоутворення та особливості різних видів діяльності; • сформульовано 5-6 висновків, що стосуються індивідуальних особливостей та рівня розвитку особистості;	<i>високий рівень</i> 8-10

сформульовані 5-6 пунктів практичних рекомендацій, що стосуються забезпечення психолого-педагогічних умов та перспектив розвитку особистості учня.	
- у характеристиці частково реалізовані пункти схеми-характеристики; - використано 2-3 емпіричні методи дослідження учня; - схарактеризовано окремі (більшість) сторони особистості (самосвідомість, спонукальна, інтелектуальна та емоційно-вольова сфери, особливості темпераменту, здібностей та характеру); - частково схарактеризовано соціальну ситуацію розвитку, вольові новоутворення та особливості різних видів діяльності; - на достатньому рівні сформульовано 3-4 висновки, проте не відображені індивідуальні особливості та рівень розвитку особистості; - не досить чітко сформульовані 3-4 пункти практичних рекомендацій, що стосуються забезпечення психолого-педагогічних умов та перспектив розвитку особистості учня.	<i>достатній рівень</i> 5-7
- у характеристиці відбито лише основні пункти плану; - використано 1-2 емпіричні методи емпіричного дослідження; - схарактеризовано не всі сторони особистості; - дано не повний аналіз соціальної ситуації розвитку, вікових новоутворень та особливості різних видів діяльності; - висновки мають неконкретний характер; - практичні рекомендації не конкретні.	<i>середній рівень</i> 2-4
- зміст характеристики не відповідає схемі; - не використано емпіричних методів дослідження; - схарактеризовано не всі сторони особистості; - не представлено аналіз соціальної ситуації розвитку та особливостей основних видів діяльності; - висновки та рекомендації формальні.	<i>низький рівень</i> 0-1
<i>Критерії оцінювання психолого-педагогічної характеристики класного колективу</i>	
- у характеристиці реалізовані всі пункти схеми-характеристики; - використано 3-4 емпіричні методи дослідження класного колективу; - схарактеризовано всі напрямки розвитку класного колективу (розвиток особистості учнів; формування класного колективу; рівень задоволеності учнів та їхніх батьків життєдіяльністю класу); - схарактеризовано важливі аспекти життя колективу; - сформульовано 5-6 висновків, що стосуються особливостей та рівня розвитку класного колективу; - сформульовані 5-6 пунктів практичних рекомендацій, що стосуються забезпечення психолого-педагогічних умов та перспектив розвитку класного колективу.	<i>високий рівень</i> 8-10
- у характеристиці частково реалізовані пункти схеми-характеристики; - використано 2-3 емпіричні методи дослідження класного колективу; - схарактеризовано окремі (більшість) напрямки розвитку класного колективу (розвиток особистості учнів; формування класного колективу; рівень задоволеності учнів та їхніх батьків життєдіяльністю класу); - частково схарактеризовано важливі аспекти життя колективу; - на достатньому рівні сформульовано 3-4 висновки, проте не відображені особливості та рівень розвитку класного колективу;	<i>достатній рівень</i> 5-7

• не досить чітко сформульовані 3-4 пункти практичних рекомендацій, що стосуються забезпечення психолого-педагогічних умов та перспектив розвитку класного колективу.	
• у характеристиці відбито лише основні пункти плану; • використано 1-2 емпіричні методи емпіричного дослідження; • схарактеризовано не всі напрямки розвитку класного колективу; • дано не повний аналіз аспектів життя колективу; • висновки мають неконкретний характер; • практичні рекомендації не конкретні.	<i>середній рівень</i> 2-4
• зміст характеристики не відповідає схемі; • не використано емпіричних методів дослідження; • схарактеризовано не всі напрямки розвитку класного колективу; • не представлено аналіз аспектів життя колективу; • висновки та рекомендації формальні.	<i>низький рівень</i> 0-1
III. Захист практики	
<i>Презентація результатів та звітної документації з практики</i>	
• аналіз уроків учителя англійської мови та спостереження уроків однокурсників здійснено в повному обсязі з поданням опрацьованої документації; • якість планів-конспектів залікових уроків висока. Додаткові матеріали до залікових та робочих (пробних) уроків систематизовано, скомпоновано з використанням творчого підходу до їх розробки й представлено на аркушах формату А4; • розгорнутий план-конспект проведеного позакласного заходу подано з додатками та самоаналізом результатів діяльності студента; • щоденник студента-практиканта оформлено відповідно до вимог; звітну документацію подано у повному обсязі й вчасно.	<i>високий рівень</i> 16-20
• аналіз уроків учителя англійської мови та спостереження уроків однокурсників здійснено на 50% з наданням опрацьованої документації; • якість планів-конспектів залікових уроків – середня. Додаткові матеріали до залікових та робочих (пробних) уроків не систематизовано, але додаються; • план-конспект позакласного заходу оформлено та представлено з додатками; • щоденник студента-практиканта оформлено в повному обсязі, але записи зроблено у скороченому вигляді. Зміст записів не повністю розкриває види діяльності на практиці; • звітну документацію подано без критичного аналізу.	<i>достатній рівень</i> 10-15
• аналіз уроків учителя англійської мови здійснено поверхнево; якість планів-конспектів залікових уроків середня; додаткові матеріали до залікових та робочих (пробних) уроків відсутні; • план-конспект позакласного заходу представлено не повністю й без додатків; • щоденник студента-практиканта оформлено недбало та формально. Записи короткі, несуттєві, відсутній самоаналіз діяльності; висновки неаргументовані і необґрунтовані. Обсяг щоденника обмежений. • необхідну документацію подано із запізненням.	<i>середній рівень</i> 5-9
• допоміжні засоби для уроків з англійської мови виготовлено фрагментарно, спираючись на зразки; • звітну документацію подано не у повному обсязі; • участі в аналізі уроків, що були відвідані не відбувалося; • якість документації незадовільна, або задовільна, але подана із запізненням.	<i>низький рівень</i> 0-4

Загальні критерії оцінювання практики здобувачів

Зміст критеріїв оцінювання	Шкала ECTS	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
Здобувач цілком виконав програму практики, виявив при цьому високий рівень опанування програмного матеріалу, самостійність, уміння робити висновки та узагальнення. Засвідчив належну фахову та методичну підготовку, показав високу загальну, професійну й мовну культуру, здатність до самоаналізу власної діяльності. Вчасно надав належно оформлену документацію.	90-100	A	Відмінно
Здобувач цілком виконав програму практики, виявив при цьому достатній рівень компетентності. Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи були незначні фактичні або методичні недоліки.	82-89	B	Добре
Здобувач цілком виконав програму практики. Здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, уміло використовує професійну та наукову термінологію., однак в роботі допущено незначні помилки. Документацію оформлено якісно та надано вчасно, однак у процесі роботи допущено незначні фактичні або методичні помилки.	74-81	C	
Здобувач частково виконав програму практики: відтворив значну частину вивченого матеріалу, виявив базові знання, однак не виказував самостійності під час проходження практики. Документацію надано невчасно або її оформлення не відповідає вимогам.	64-73	D	Задовільно
Здобувач частково виконав програму практики: допустив помилки під час проведення, виконання завдань, простежується безвідповідальне ставлення студента до практики. Документацію надано повністю, однак її оформлення не якісне або не повне.	60-63	E	
Здобувач не виконав більшості завдань практики. Отримав негативний відгук про роботу під час практики. Виконав лише окремі види робіт. У такому разі здобувач може повторно пройти практику для доопрацювання невиконаних завдань та її захистити.	35-59	FX	Незадовільно
Здобувач абсолютно не виконав програму практики або не з'явився на практику. Є потреба повторного проходження педагогічної практики.	1-34	F	

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ

До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали програму практики, представили звітну документацію відповідно до встановленої форми та одержали позитивну характеристику керівника від підприємства – бази практики.

Захист підсумків *виробничої (педагогічної з англійської мови та зарубіжної літератури) практики* бакалаврів здійснюється під час проведення підсумкової конференції у призначений деканатом термін, у присутності комісії, що призначена завідувачем кафедри. Захист звітної документації з практики здійснюється усно. Під час захисту практики, крім офіційної звітної документації, бакалаври розповідають про свій досвід, який вони набули у процесі проходження практики, особисті міркування та побажання. Підсумкова оцінка за проходження виробничої практики виставляється з урахуванням відгуків і запропонованих оцінок керівників від бази практики, оцінок методистів від кафедри / факультету та якості оформлення звітної документації.

За умови успішного захисту виробничої практики ставиться оцінка, яка вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план здобувача керівником практики. Оцінка за практику виставляється за результатами виконання програми практики, особисто виконаної здобувачем. Оцінка з практики враховується нарівні з іншими оцінками, які характеризують успішність здобувача. Під час визначення рівня академічної успішності при отриманні диплому разом з іншими оцінками здобувача враховуються оцінки за практику.

Рекомендовані джерела

1. Буздуган О. А. Методичні рекомендації з проходження виробничої (педагогічної (середня школа (основна іноземна мова)) практики. Одеса : Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2022. 58 с.

2. Іноземні мови. Методичні рекомендації для вчителів на 2024/25 рік.

3. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник / Кол. авт. під кер. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2018. 319с.
4. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.), 2021
5. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Зимомря І. М., Мойсюк В. А, Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.), 2021
6. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10 – 11 класи
7. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. H. M. Bibik. Kyiv : Litera LTD, 2019. 208 s.
8. Практикум з методики навчання іноземних мов і культур у загально-освітніх навчальних закладах : англ. мова, нім. мова, франц. мова, ісп. мова: навчальний посібник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за редакцією Ніколаєвої С. Ю. Ірпінь : Видавець Романенко Л. Л., 2019. 398 с.
9. Складенко Н. К. Навчання граматичних структур англійської мови в школі. Посібник для вчителів. К. : Рад. школа, 2019. 103 с.
10. Сучасна технологія навчання іншомовного матеріалу в середніх навчальних закладах / Під ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2019. 373 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Бібліотека Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. URL: <https://library.pdpu.edu.ua>.
2. Дія. Цифрова Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua>.

3. Електронний архів (репозитарій) Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua>.
4. Міністерство освіти і науки України. Державний стандарт базової середньої освіти. <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
6. Національний репозитарій академічних текстів. URL: <http://nrat.ukrintei.ua>.
7. Одеська національна наукова бібліотека. URL: <http://odnb.odessa.ua>.
8. Платформа масових відкритих онлайн-курсів Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua>
9. Студія онлайн-освіти EdEra. URL: <https://www.ed-era.com>.
9. The British Library URL: <http://www.bl.uk>

ДОДАТКИ

Додаток А

Державний заклад

«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ЩОДЕННИК

виробничої (педагогічної з англійської мови та зарубіжної літератури)

практики

(вид і назва практики)

Студента/ки _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет історико-філологічний

Кафедра германських і східних мов та методики їх навчання

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова і зарубіжна література)

Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Рік навчання IV

Одеса – 2025

Студент

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

(назва закладу)

Печатка
підприємства, організації, установи

«__» _____ 20__ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

(назва закладу)

Печатка
підприємства, організації, установи

«__» _____ 20__ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики						Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	6	
1.	Ознайомлення з документацією з предмета							
2.	Спостереження за роботою класу							
3.	Спостереження за роботою вчителя (вчителів)							
4.	Підготовка планів-конспектів пробних уроків							
5.	Проведення пробних уроків							
6.	Підготовка планів-конспектів залікових уроків							
7.	Проведення залікових уроків							
8.	Підготовка позакласного заходу							
9.	Проведення позакласного заходу							
10.	Підготовка виховного заходу							
11.	Проведення виховного заходу							
12.	Складання психолого-педагогічної характеристики учня							
13.	Складання психолого-педагогічної характеристики класу							
14.	Підготовка підсумкової документації							

Керівники практики:

від закладу вищої освіти

(підпис)

(прізвище та ініціали)

від підприємства, організації, установи

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Робочі записи під час практики

Дата	Вид роботи	Відмітка методиста

Робочі записи під час практики

Дата	Вид роботи	Відмітка методиста

Робочі записи під час практики

Дата	Вид роботи	Відмітка методиста

Робочі записи під час практики

Дата	Вид роботи	Відмітка методиста

Робочі записи під час практики

Дата	Вид роботи	Відмітка методиста

Робочі записи під час практики

Дата	Вид роботи	Відмітка методиста

Робочі записи під час практики

Дата	Вид роботи	Відмітка методиста

Робочі записи під час практики

Дата	Вид роботи	Відмітка методиста

Робочі записи під час практики

Дата	Вид роботи	Відмітка методиста

Робочі записи під час практики

Дата	Вид роботи	Відмітка методиста

Робочі записи під час практики

Дата	Вид роботи	Відмітка методиста

Робочі записи під час практики

Дата	Вид роботи	Відмітка методиста

Робочі записи під час практики

Дата	Вид роботи	Відмітка методиста

Робочі записи під час практики

Дата	Вид роботи	Відмітка методиста

Робочі записи під час практики

Дата	Вид роботи	Відмітка методиста

Звіт здобувача-практиканта

ПІБ / назва закладу, у якому проходили практику
Обсяг і вид виконаної роботи
Позитивний досвід, отриманий під час проходження практики
Труднощі, що виникли під час проходження практики
Пропозиції, щодо вирішення труднощів
Значення результатів практики для подальшої професійної діяльності

ДАТА

ПІДПИС

АНАЛІЗ ЗАЛІКОВОГО УРОКУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ №1

Дата _____

Клас _____

Тема уроку: _____

Вид діяльності	Розподіл рівнів Оцінює вчитель				Розподіл рівнів Оцінює методист з фаху			
	низький	середній	достатній	високий	низький	середній	достатній	високий
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети уроку: Визначення конкретних цілей, завдань та етапів уроку Обрання ефективних прийомів досягнення поставлених цілей Планування реальних і навчальних мовленнєвих ситуацій та мовленнєвого матеріалу Підбір дидактичного матеріалу для уроку								
Організація виконання розробленого плану: Виконання розробленого плану Поєднання колективних та індивідуальних форм роботи Використання технічних / мультимедійних засобів навчання Застосування прийомів активізації мовленнєвої та розумової діяльності учнів								
Встановлення комунікативних контактів засобами іноземної мови: Встановлення мовленнєвих контактів засобами іноземної мови Адаптація свого іншомовного мовленнєвого досвіду до рівня вимог програми та здібностей учнів Визначення об'єктів контролю мовленнєвої діяльності учнів Визначення характеру помилок учнів способу їх виправлення								
Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: Виявлення навчальних проблеми та способів їх вирішення Аналіз власної педагогічної діяльності								
ЗАГАЛЬНИЙ РЕЗУЛЬТАТ:								

Висновок та рекомендації

учителя / методиста з фаху _____

Учитель:

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Методист з фаху:

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

АНАЛІЗ ЗАЛІКОВОГО УРОКУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ №2

Дата _____

Клас _____

Тема уроку: _____

Вид діяльності	Розподіл рівнів Оцінює вчитель				Розподіл рівнів Оцінює методист з фаху			
	низький	середній	достатній	високий	низький	середній	достатній	високий
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети уроку: Визначення конкретних цілей, завдань та етапів уроку Обрання ефективних прийомів досягнення поставлених цілей Планування реальних і навчальних мовленнєвих ситуацій та мовленнєвого матеріалу Підбір дидактичного матеріалу для уроку								
Організація виконання розробленого плану: Виконання розробленого плану Поєднання колективних та індивідуальних форм роботи Використання технічних / мультимедійних засобів навчання Застосування прийомів активізації мовленнєвої та розумової діяльності учнів								
Встановлення комунікативних контактів засобами іноземної мови: Встановлення мовленнєвих контактів засобами іноземної мови Адаптація свого іншомовного мовленнєвого досвіду до рівня вимог програми та здібностей учнів Визначення об'єктів контролю мовленнєвої діяльності учнів Визначення характеру помилок учнів способу їх виправлення								
Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: Виявлення навчальних проблеми та способів їх вирішення Аналіз власної педагогічної діяльності								
ЗАГАЛЬНИЙ РЕЗУЛЬТАТ:								

Висновок та рекомендації

учителя / методиста з фаху _____

Учитель:

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Методист з фаху:

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

АНАЛІЗ ЗАЛІКОВОГО УРОКУ ІЗ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ №1

Дата _____

Клас _____

Тема уроку: _____

Вид діяльності	Розподіл рівнів Оцінює вчитель				Розподіл рівнів Оцінює методист з фаху			
	низький	середній	достатній	високий	низький	середній	достатній	високий
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети уроку: Визначення конкретних цілей, завдань та етапів уроку Обрання ефективних прийомів досягнення поставлених цілей Визначення основних видів класних і домашніх усних і письмових робіт із зарубіжної літератури Підбір дидактичного матеріалу для уроку								
Організація виконання розробленого плану: Виконання розробленого плану Поеднання колективних та індивідуальних форм роботи Використання технічних / мультимедійних засобів навчання Застосування прийомів активізації пізнавальної та розумової діяльності учнів відповідно до їх вікових особливостей								
Встановлення комунікативних контактів: Встановлення мовленнєвих контактів: учитель-клас, учитель-учень, учень-учень тощо Визначення об'єктів контролю мовленнєвої діяльності учнів Визначення характеру помилок учнів та способу їх виправлення								
Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: Адекватний аналіз власного уроку та уроку вчителя Виявлення навчальних проблеми та способів їх вирішення Аналіз власної педагогічної діяльності та пошук шляхів її удосконалення								
ЗАГАЛЬНИЙ РЕЗУЛЬТАТ:								

Висновок та рекомендації
учителя / методиста з фаху _____

Учитель: _____
(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Методист з фаху: _____
(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

АНАЛІЗ ЗАЛІКОВОГО УРОКУ ІЗ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ №2

Дата _____

Клас _____

Тема уроку: _____

Вид діяльності	Розподіл рівнів Оцінює вчитель				Розподіл рівнів Оцінює методист з фаху			
	низький	середній	достатній	високий	низький	середній	достатній	високий
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети уроку: Визначення конкретних цілей, завдань та етапів уроку Обрання ефективних прийомів досягнення поставлених цілей Визначення основних видів класних і домашніх усних і письмових робіт із зарубіжної літератури Підбір дидактичного матеріалу для уроку								
Організація виконання розробленого плану: Виконання розробленого плану Поєднання колективних та індивідуальних форм роботи Використання технічних / мультимедійних засобів навчання Застосування прийомів активізації пізнавальної та розумової діяльності учнів відповідно до їх вікових особливостей								
Встановлення комунікативних контактів: Встановлення мовленнєвих контактів: учитель-клас, учитель-учень, учень-учень тощо Визначення об'єктів контролю мовленнєвої діяльності учнів Визначення характеру помилок учнів та способу їх виправлення								
Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: Адекватний аналіз власного уроку та уроку вчителя Виявлення навчальних проблеми та способів їх вирішення Аналіз власної педагогічної діяльності та пошук шляхів її удосконалення								
ЗАГАЛЬНИЙ РЕЗУЛЬТАТ:								

Висновок та рекомендації
учителя / методиста з фаху _____

Учитель: _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Методист з фаху: _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

АНАЛІЗ ПОЗАКЛАСНОГО ЗАХОДУ

Дата _____

Клас _____

Тема позакласного заходу: _____

Вид діяльності	Розподіл рівнів Оцінює вчитель				Розподіл рівнів Оцінює методист з фаху			
	низький	середній	достатній	високий	низький	середній	достатній	високий
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети позакласного заходу: Визначення конкретних цілей, завдань та етапів позакласного заходу Обрання ефективних прийомів досягнення поставлених цілей Планування мовленнєвих ситуацій та мовленнєвого матеріалу для позакласного заходу Підбір матеріалу для позакласного заходу								
Організація виконання розробленого плану: Виконання розробленого плану Реалізація міжпредметних зв'язків Застосування прийомів активізації мовленнєвої та розумової діяльності учнів Використання технічних / мультимедійних засобів навчання								
Встановлення комунікативних контактів засобами іноземної мови: Встановлення мовленнєвих контактів засобами іноземної мови Адаптація іншомовного мовленнєвого матеріалу до рівня здібностей учнів Визначення характеру помилок учнів та способу їх виправлення								
Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: Виявлення організаційних та навчальних проблем та способів їх вирішення Аналіз власної педагогічної діяльності								
ЗАГАЛЬНИЙ РЕЗУЛЬТАТ:								

Висновок та рекомендації

учителя / методиста з фаху _____

Учитель:

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Методист з фаху:

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

АНАЛІЗ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

Дата _____

Клас _____

Тема виховного заходу: _____

Вид діяльності	Розподіл рівнів Оцінює класний керівник				Розподіл рівнів Оцінює методист з педагогіки / психології			
	низький	середній	достатній	високий	низький	середній	достатній	високий
Підбір ефективних прийомів для досягнення мети виховної діяльності: Визначення мети, змісту, методів та прийомів виховання Самостійність та ініціативність Визначення змісту виховного заходу, відповідно до рівня психофізіологічного розвитку дитини Створення умов для забезпечення ефективності виховного процесу								
Організація виконання розробленого плану виховного заходу: Організація членів колективу на виконання виховного завдання Керівництво поведінкою та діяльністю дітей залежно від конкретної педагогічної ситуації Організація власної педагогічної діяльності								
Встановлення вмотивованих комунікативних контактів з усіма учасниками освітнього процесу: Наявність власної позиції та поважного ставлення до суджень колег Реакція на зауваження, що виникають у процесі діяльності Наявність індивідуального підходу до дитини, поведінка у конфліктних ситуаціях Тон і стиль спілкування з дітьми, колегами, батьками								
Аналіз і оцінка власної діяльності та інших учасників освітнього процесу: Аналіз та оцінка діяльності дітей Виявлення педагогічних проблем та способів їх розв'язання; Пропозиції з удосконалення виховної роботи; Аналіз власної педагогічної діяльності								
ЗАГАЛЬНИЙ РЕЗУЛЬТАТ:								

Висновок та рекомендації

класного керівника / методиста з педагогіки / психології _____

Класний керівник:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Методист з педагогіки / психології:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Оцінювання здобувача-практиканта за видами діяльності

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів	Оцінює			
І. Робота здобувача-практиканта на посаді вчителя		максимальна кількість 50 (середньоарифметичний бал оцінок методиста з фаху та учителя)	методист з фаху		учитель	
		з них:				
1.1	Заліковий урок з англійської мови №1	0-10				
1.2	Заліковий урок з англійської мови №2	0-10				
1.3	Заліковий урок зарубіжної літератури №1	0-10				
	Заліковий урок зарубіжної літератури №2	0-10				
1.4	Позакласний захід	0-10				
ІІ. Робота здобувача-практиканта на посаді класного керівника		максимальна кількість 30	методист з педагогіки		методист з психології	
		з них:				
2.1	Виховний захід	0-10				
2.2	Психолого-педагогічна характеристика учня	0-10				
2.3	Психолого-педагогічна характеристика класного колективу	0-10				
ІІІ. Захист практики		максимальна кількість 20	керівник практики від факультету			
		з них:				
3.1	Презентація результатів та звітної документації з практики	0-20				
	УСЬОГО				(максимальна кількість балів 100)	

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

**Керівники практики
від бази практики**

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Висновок керівника практики від закладу вищої освіти про проходження практики

**Керівник практики
від закладу вищої освіти**

(підпис)

(ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

Дата складання заліку «___» _____ 20__ року

Оцінка:

за національною шкалою _____
(словами)

кількість балів _____
(цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики від закладу вищої освіти:

(підпис)

(ім'я та прізвище)

Члени комісії: _____
(підпис)

(ім'я та прізвище)

(підпис)

(ім'я та прізвище)

Додаток Б

Орієнтовний зразок звіту здобувачів освіти про проходження практики

Я, _____, здобувач(ка) освіти ____ курсу ____ групи
проходила виробничу (_____) практику з « » _____
по « » _____ у _____ школі № _____, міста _____.

З першого дня проходження практики, я ознайомилася з розкладом
занять, навчальними планами вчителів, підручниками з англійської мови та
зарубіжної літератури, за якими працює школа. Для кращого ознайомлення з
учнями, вивчала індивідуальні картки учнів, проводила консультацію для
батьків. Виробнича практика передбачала відвідування уроків учителів, що я
й робила.

Під час практики я проводила заняття у _____ класі з теми:
« _____ »; у _____ класі з теми: « _____ »; у _____ класі з теми:
« _____ »; у _____ класі з теми: « _____ ». Я організувала та
провела позакласний захід з теми: « _____ » та виховний захід з
теми: « _____ ».

Мною були виготовлені наочні засоби навчання: картки до теми:
« _____ » та таблиці до теми: « _____ ». Підготовлено
дидактичний матеріал для дистанційних уроків _____.

Завдяки проходженню педагогічної практики, я отримала великий
досвід з організації класу, вдосконалила навички викладання англійської мови
та зарубіжної літератури, _____.

Під час практики мені сподобалося: _____
_____.

Мені не сподобалося _____
_____.

Для покращення умов навчання учнів було б добре _____

_____.

Дата

Підпис

Додаток В

Схема написання психолого-педагогічної характеристики на учня

Розділ	Що включити	Приклад коментаря
1. Загальні відомості про учня	- Прізвище, ім'я, по батькові. - Дата народження. - Клас, навчальний заклад. - Склад сім'ї,	Учень: Іваненко Олександр Петрович. Народився: 12.05.2010. Клас: 9-А. Склад сім'ї: повна сім'я, виховують батьки.
2. Загальна характеристика поведінки	- Загальний рівень вихованості. - Манери поведінки. - Стиль спілкування з однолітками і дорослими	Учень доброзичливий, спокійний, легко йде на контакт із дорослими, але інколи соромиться виступати публічно.
3. Рівень навчальних досягнень	- Успішність із предметів (сильні та слабкі сторони). - Уміння самостійно працювати. - Інтерес до навчання.	Успішність із гуманітарних дисциплін висока, із точних наук – середня. Інтерес до навчання стабільний.
4. Пізнавальні особливості	- Увага (зосередженість, переключення). - Пам'ять (обсяг, тип). - Мислення (логічне, образне).	Увага стійка, але переключення займає час. Пам'ять добре розвинена, учень краще запам'ятовує візуальну інформацію.
5. Особливості емоційної сфери	- Емоційна стійкість. - Реакція на похвалу чи критику. - Схильність до конфліктів чи співпраці.	Емоційно врівноважений, адекватно реагує на похвалу. Критику сприймає, але потребує додаткової мотивації.
6. Соціальні навички	- Участь у житті класу. - Рівень комунікабельності.	Учень активний у житті класу, часто бере участь у творчих проєктах, має

	Ступінь авторитету серед однолітків.,	високий авторитет серед однокласників.
7. Особливості мотивації	- Мотивація до навчання. - Умови, які сприяють розвитку мотивації. - Фактори, що знижують мотивацію.,	Зацікавлений у нових знаннях, але інколи втрачає мотивацію через складнощі із самостійною роботою.
8. Здоров'я та фізичний розвиток	-Загальний стан здоров'я. - Фізичний розвиток (норми чи відхилення). - Участь у спортивних заходах.,	Стан здоров'я задовільний. Фізичний розвиток відповідає віковим нормам, активно займається спортом (футбол).
9. Психологічні особливості	-Темперамент (холерик, флегматик тощо). - Рівень самоконтролю. - Особистісні якості (відповідальність, ініціативність).	Холерик, але здатний контролювати свої емоції. Відповідальний, ініціативний, любить працювати у команді.
10. Висновок і рекомендації	- Загальна оцінка учня. - Рекомендації для педагогів і батьків. - Пропозиції щодо подальшого розвитку.,	Рекомендується розвивати навички публічних виступів, підтримувати інтерес до точних наук через інтерактивні методи навчання.

Додаток Г

Схема написання психолого-педагогічної характеристики класу

1. Загальні відомості про клас	- Назва класу (наприклад, 5-А). - Кількість учнів (хлопці/дівчата). - Склад колективу (кількість новачків, старожилів).	Клас: 5-А. У класі навчається 25 учнів (14 хлопців, 11 дівчат), 3 новачки, які долучилися цього року.
2. Соціально-психологічний клімат - Характер відносин між учнями.	- Наявність лідерів у колективі. - Рівень конфліктності або згуртованості.	Клас дружний, лідерами є 2 учні (хлопець та дівчина), які організовують більшість ініціатив. Конфліктів майже немає.
3. Академічні досягнення	- Загальний рівень успішності (високий, середній, низький). - Предмети, у яких клас досягає найбільших результатів.	Загальний рівень успішності – середній. Учні мають найкращі результати у математиці та англійській мові.
4. Дисципліна і поведінка.	- Загальний рівень дисципліни. - Частота порушень дисципліни. - Здатність до самоорганізації.	Дисципліна задовільна. Інколи спостерігається шум під час уроків. Клас здатний до самоорганізації в позакласній діяльності
5. Активність у громадському житті	- Участь класу у шкільних заходах. - Рівень ініціативності. - Організація класних проєктів.	Учні активно беруть участь у шкільних конкурсах та спортивних змаганнях. Ініціатива зазвичай виходить від класного керівника.
6. Особливості навчальної діяльності	- Інтерес до навчання. - Взаємодія з учителями.	Клас проявляє інтерес до творчих предметів.

	- Вміння працювати в групах чи індивідуально.	Взаємодія з учителями позитивна. Переважно учні ефективно працюють у групах.
7. Лідерство і ролі в колективі	- Характеристика лідерів. - Ролі, які виконують учні (лідер, ініціатор, виконавець, спостерігач).	Лідери – ініціативні та відповідальні учні, до яких звертаються однокласники за підтримкою. Є кілька спостерігачів.
8. Емоційна атмосфера	- Ступінь емоційної відкритості. - Взаємопідтримка серед учнів. - Реакція на успіх чи невдачі.	Емоційна атмосфера позитивна. Учні підтримують одне одного у складних ситуаціях, адекватно реагують на успіхи та помилки.
9. Рекомендації щодо розвитку колективу -	Шляхи підвищення згуртованості. - Поради для роботи з класом. - Інструменти мотивації до навчання та участі у заходах.	Рекомендується проводити більше командних ігор, творчих проєктів для підвищення згуртованості. Запровадити змагання для мотивації.

Додаток Г

Орієнтовна структура уроку англійської мови № 1

Етап уроку	Опис етапу
Warm-up (Lead-in)	Короткий вступний етап для залучення уваги учнів, актуалізації їхніх знань і створення контексту для уроку.
Presentation	Ознайомлення з новим матеріалом (граматика, лексика, фонетика) за допомогою візуальних матеріалів, пояснень чи прикладів.
Practice	Виконання вправ для закріплення нових знань у структурованій та контрольованій формі (наприклад, заповнення пропусків).
Production	Виконання творчих завдань, які дозволяють учням вільно використовувати новий матеріал у реальних або змодельованих ситуаціях.
Review and Feedback	Підведення підсумків уроку, обговорення основних моментів, виправлення помилок і надання зворотного зв'язку.
Homework Assignment	Завдання додому для закріплення вивченого матеріалу або підготовки до наступного уроку.

Додаток Д

Орієнтовна структура уроку англійської мови № 2

Етап уроку	Опис етапу
Organizational moment	Привітання учнів, перевірка присутніх. Коротке обговорення, що підготує учнів до роботи, наприклад, питання чи цитата, пов'язана з темою.
Activation of knowledge and motivation,	Перевірка домашнього завдання з акцентом на аналізі помилок. Завдання для повторення у формі гри, міні-дискусії чи мозкового штурму. Мотивація через пояснення, як тема пов'язана з реальними ситуаціями (подорожі, робота, хобі).
Presentation of new material	Представлення нових лексичних одиниць чи граматичних конструкцій через автентичні матеріали (статті, відео, подкасти). Обговорення значень нових слів, пояснення граматики на реальних прикладах.
Practice	Контрольовані вправи: тренування лексики та граматики (наприклад, заповнення пропусків у тексті чи перефразування речень). Напівконтрольовані вправи: створення діалогів із використанням нових фраз. Творчі завдання: написання коротких текстів, проведення міні-дискусій.
Development of Communication Skills	Читання більш складних текстів із завданнями на деталізацію, аналіз і обговорення. Слухання автентичних аудіоматеріалів із завданнями на ідентифікацію основної ідеї та деталей. Практика

	говоріння: обговорення тем, опис ситуацій, висловлення власної думки на складніші питання.
Consolidation	Завдання для узагальнення: складання Mind Map або обговорення, як вивчений матеріал можна використовувати на практиці. Використання інтерактивних платформ для виконання коротких тестів.
Lesson Summary	Узагальнення вивченого: учні мають можливість повторити ключові слова чи граматичні конструкції через короткий виклик або змагання. Відгук учителя про роботу учнів.
Homework Assignment	Завдання з акцентом на практичному використанні теми: підготувати аргументований текст, переглянути відео з подальшим виконанням завдань, підготуватися до міні-дебатів.

Додаток Е

Орієнтовна структура уроку зарубіжної літератури

Сучасний урок зарубіжної літератури має гнучку структуру, яка може варіюватися залежно від теми, цілей та потреб учнів. Загалом, типовий урок може включати такі етапи:

1. Актуалізація опорних знань:

- Використання прийомів, таких як «віночок», «фронт», «лови помилку», робота в парах, вікторини «так - ні», для підвищення активності та якості знань учнів.

2. Перевірка домашнього завдання:

- Застосування групової роботи, роботи в малих групах, диференційовано-групової роботи, а також прийомів «мікрофон», «незакінчене речення», анкетування для виховання взаємоконтролю та співпраці.

3. Мотивація навчальної діяльності:

- Використання прийому «очікуваний результат», що дозволяє учням самостійно визначити цілі уроку та власні очікування, сприяючи розвитку самостійності та логічного мислення.

4. Вивчення нового матеріалу:

- Застосування технологій кооперативного та колективно-групового навчання, таких як «навчаючи – вчусь», «мережана пилка», «мозковий штурм», дискусія, метод «ПРЕС», рольова гра, «стоп-кадр», для підвищення інтересу та розвитку дослідницьких здібностей.

5. Застосування вивченого матеріалу:

- Використання прийомів «чарівний стілець», «капелюх» (перевтілення), «мікрофон», «літературний ландшафт» для демонстрації учнями рівня засвоєння матеріалу та розвитку вмінь розглядати проблему з різних аспектів.

6. Підсумки уроку та оцінювання:

- Застосування різних видів інтерактивних нотаток, самооцінки та самоекспертизи, що сприяє адекватному самостійному оцінюванню та розвитку віри у власні можливості.

7. Домашнє завдання:

- Надання диференційованих завдань, які відповідають рівню підготовки та інтересам учнів, зокрема індивідуальних завдань для обдарованих дітей, що сприяє відчуттю власної значущості та успіху.

Додаток Є

Sample phrases for discussion forums

Introduction	Summing up
Let's begin/start with Let me start with Let's discuss ... first.	To sum up, To conclude, To summarise, Taking everything into consideration, I can suggest the following I believe the most important is We agree on the following
Agreeing	Disagreeing
I agree that I agree with (name) that I must admit that I totally/fully/partly agree. Exactly! Absolutely! That's exactly my view. I think (name) is right, since That's worth thinking about	I don't think I don't believe that I wouldn't say that (Name) is right up to a point. That's a matter of opinion. I can see (name's) point, however (Name) said that I don't fully agree because (Name) said that However, in my opinion I can't fully agree with what (name) said about Perhaps we could consider an alternative solution.
Expressing opinions	Asking for opinion or clarification
I think I believe In my opinion/view As far as I know I'm convinced that The way I see it It's a fact that I've never come across the idea that	Do you agree? Do you share my point of view? What do you think? What's your opinion? What do you mean? What are your ideas? What are you trying to say?
Providing evidence and reasoning	
This is due to Because What I mean by this is Since Owing to This can be seen by For instance/For example	An example can be seen (Author's name) states that ... /suggests Statistics from (give a source) indicate In his/her article, (author's name) argued that That may not always be the case because That's not necessarily always correct because I thought (name) meant that